

EDUSKUNNAN VASTAUS 230/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista (HE 217/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (MmVM 16/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on säätää tuista, joiden tavoitteena on korvata pohjoisista epäsuotuisista luonnonolosuhteista maataloudelle aiheutuvia haittoja, kehittää ja edistää maaseudun uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja parantaa ympäristön tilaa sekä edistää tuotantoeläinten hyvinvointia.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen anne-

tun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklan a kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman soveltamisalueella.

Metsätalousmaan kestäväää käyttöä koskevista EY:n maaseutuasetuksen 42—49 artiklassa tarkoitetuista tuista on voimassa, mitä kestävään metsätalouden rahoituksesta muualla laissa tai sen nojalla säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *viljelijällä* maa- tai puutarhataloutta hallinnassaan olevalla Suomessa sijaitsevalla maatilalla harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden tai

oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema;

2) *maatilalla* viljelijän johtamaa yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, maatalouden harjoittamiseen käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä tuotantoyksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;

3) *puolisolla* hakijan aviopuolisoa tai tämän kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävää, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöä;

4) *paikallisella toimintaryhmällä* maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetun lain (532/2006) 21 §:ssä tarkoitettua, maa- ja metsätalousministeriön hyväksymää paikallista toimintaryhmää;

5) *paikallisella suunnitelmalla* paikallisen toimintaryhmän alueella toteutettavaa, maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua paikallista maaseudun kehittämissuunnitelmaa;

6) *täydentävillä ehdoilla* yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuja ehtoja;

7) *EY:n maaseutuasetuksella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1698/2005;

8) *toimeenpanoasetuksella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohdaisista säännöistä annettua komission asetusta (EY) N:o /2006;

9) *valvonta-asetuksella* asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohdaisista säännöistä maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevien tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen täytäntöönpanon osalta annettua komission asetusta (EY) N:o /2006; ja

10) *luomusasetuksella* maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 2092/91;

11) *tukitehtäväläillä* maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettua lakia (1336/1992).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun maatilan toiminnallista ja taloudellista itsenäisyyttä koskevista tunnusmerkeistä.

4 §

*Luonnonhaittakorvaus, maatalouden ympäristö-
tuki sekä eräät muut ympäristön ja maaseudun
tilan parantamiseen liittyvät tuet*

Viljelijälle voidaan myöntää EY:n maaseutuasetuksen:

1) 37 artiklassa tarkoitettua luonnonhaittakorvausta vuoristoalueilla ja korvausta muilla haitta-alueilla (*luonnonhaittakorvaus*);

2) 39 artiklassa tarkoitettua maatalouden ympäristötukea;

3) 40 artiklassa tarkoitettua eläinten hyvinvointia edistävää tukea (*eläinten hyvinvoinnin tuki*); sekä

4) 41 artiklassa tarkoitettua ei-tuotannollisten investointien tukea.

Maatalouden ympäristötuen erityistukea ja tukea ei-tuotannollisiin investointeihin voidaan myöntää paikallisen toimintaryhmän alueella toimivalle rekisteröidylle yhdistykselle, jos paikallinen toimintaryhmä puoltaa tuen myöntämistä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitettun korvauksen ja tuen käyttöön ottamisesta, tukimuodoista, tukialueista, tuen yksikkökohtaisesta määrästä ja enimmäismäärästä, korvattavista kustannuksista sekä tu-

kien vuosittaisesta myöntämisestä valtion talousarviossa osoitettujen varojen rajoissa ja Euroopan yhteisöjen komission EY:n maaseutuasetuksen nojalla hyväksymän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisena. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin niistä maatalouden ympäristötuen erityistuen ja ei-tuotannollisen investoinnin tuen toimenpiteistä, joihin tukea voidaan myöntää 2 momentissa tarkoitettulle taholle.

5 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset ja ehdot

Edellä 4 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytyksenä on, että viljelijä sitoutuu määräajaksi noudattamaan tuelle asetettuja ehtoja maatilallaan. Lisäksi tuen myöntämisen edellytyksenä on, että viljelijä noudattaa täydentäviä ehtoja. Täydentävien ehtojen kansallisesta täytäntöönpanosta säädetään ympäristönsuojelulaissa (86/2000), vesilaissa (264/1961), jätelaissa (1072/1993), luonnonsuojelulaissa (1096/1996), metsästyslaissa (615/1993), Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetussa laissa (1100/1994), torjunta-ainelaissa (327/1969), rehulaissa (396/1998), elintarvikelaissa (23/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997), eläinsuojelulaissa (247/1996) sekä eläintautilaissa (55/1980).

Maatalouden ympäristötukea voidaan myöntää viljelijälle, joka sitoutuu toteuttamaan perustoimenpiteitä, jotka edistävät maaseudun uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä maataloudessa. Lisäksi tukea voidaan myöntää mainittua tarkoitusta edistäviin lisätoimenpiteisiin. Maatalouden ympäristötuen erityistukea voidaan myöntää sellaiselle viljelijälle, jolla on voimassa oleva maatalouden ympäristötuen perustoimenpiteitä koskeva sitoumus ja joka sitoutuu sopimuksella noudattamaan tuen ehtoja maatilallaan. Lisäksi erityistukea voidaan myöntää 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulle taholle, joka sitoutuu sopimuksella noudattamaan tuen ehtoja ja täydentäviä ehtoja sopimuksen kohteena olevalla alueella.

Eläinten hyvinvoinnin tukea voidaan myöntää viljelijälle, joka sitoutuu noudattamaan eläinten hyvinvointia koskevia perusehtoja. Lisäksi tukea voidaan myöntää mainittua tarkoitusta edistävien lisäehtojen perusteella.

Edellä 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investoinnin toteuttamisen jälkeen kohteen hoidosta tehdään 2 momentissa tarkoitettu sopimus. Tuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi tuen ehtojen noudattaminen tuen kohteena olevalla alueella. Tuen käyttämisestä tavaroiden ja palveluiden hankintaan sekä urakalla teettämiseen on voimassa, mitä julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään sitoumus- tai sopimuskauden pituudesta EY:n maaseutuasetuksen asettamissa rajoissa. Luonnonhaittakorvauksen yleisistä ehdoista, maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteistä sekä niiden yleisistä ehdoista, ympäristötuen erityistuista ja ei-tuotannollisen investoinnin tuista sekä niiden myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja eläinten hyvinvoinnin tuen perus- ja lisäehdoista sekä sen myöntämisen yleisistä edellytyksistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteisiin sisältyvien toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta viljelijän maatilalla sekä ympäristötuen erityistuen toimenpiteiden teknisestä toteuttamisesta maatilalla tai sopimuksen kohteena olevalla alueella. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään eläinten hyvinvoinnin tuen perus- ja lisäehtojen teknisestä toteuttamisesta viljelijän kotieläintuotannossa sekä ei-tuotannollisen investoinnin teknisestä toteuttamisesta.

6 §

Tukikelpoista alaa ja eläinmäärää koskevat edellytykset

Luonnonhaittakorvauksen ja maatalouden ympäristötuen myöntämisen edellytyksenä on, että viljelijällä on hallinnassaan koko sitoumus- tai sopimuskauden vähintään kolme hehtaaria

tukikelpoista peltoalaa, ja jos on kysymys puutarhakasvien viljelyyn liittyvästä maatalouden ympäristötuesta, vähintään puoli hehtaaria puutarhakasvien viljelyksessä olevaa tukikelpoista peltoalaa.

Maatalouden ympäristötuen perinnebiotooppien hoidosta tehtävä sopimus voi koskea vain muuta alaa kuin peltoa ja sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että sopimukseen sisällytettävä ala on vähintään 0,30 hehtaaria. Jos sopimus tehdään pienialaisista arvokkaista kohteista, edellytyksenä on tällöin, että sopimukseen sisällytettävä ala on vähintään 0,05 hehtaaria. Muissa suunnitelmaan perustuvissa sopimuksissa silloin kun sopimus voi koskea sekä peltoalaa että muuta alaa, sopimukseen sisällytettävän alan on oltava vähintään 0,30 hehtaaria.

Maatalouden ympäristötuen erityistukea luonnonmukaisen kotieläintuotannon perusteella voidaan myöntää viljelijälle, jonka maatilalla ja hallinnassa on koko sopimuskauden vähintään yhtä eläinyksikköä vastaava määrä kotieläimiä, jotka ovat luomuasetuksessa tarkoitettussa luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa.

Eläinten hyvinvoinnin tukea voidaan myöntää viljelijälle, jolla on hallinnassaan koko sitoumuskauden vähintään 10 tukikelpoista eläinyksikköä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukikelpoisista eläinyksiköistä ja tukikelpoisesta peltoalasta sekä muusta alasta.

7 §

Tuen saajan ikää koskevat edellytykset

Sitoumuksen hyväksymisen tai sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puolisonsa on sitoumus- ja sopimuskauden alkamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18-vuotias ja enintään 65-vuotias. Edellä 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija tai hänen puolisonsa on hakua edeltävän vuoden joulukuun 31

päivänä vähintään 18-vuotias ja enintään 65-vuotias.

Alle 18-vuotiaan antama sitoumus voidaan kuitenkin hyväksyä, tämän kanssa voidaan tehdä sopimus tai tälle voidaan myöntää tukea siinä tapauksessa, että henkilö on solminut avioliiton, hän harjoittaa maataloutta yhteisomistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä.

Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, on tuen myöntämisen edellytyksenä, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen. Ikää koskevan vaatimuksen täyttämistä ei kuitenkaan edellytetä myönnettäessä tukea julkisoikeudelliselle yhteisölle, yhdistykselle, säätiölle, vankilatilalle tai koulutilalle.

8 §

Tuen maksamisen edellytykset

Edellä 4 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettun tuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja toimittaa vuosittain kirjallisen maksuhakemuksen, joka sisältää ilmoituksen tukikelpoiseksi ilmoitetusta ja hyväksytystä maatalousmaasta, muusta alueesta tai eläinmäärästä.

Edellä 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun tuen maksamisen edellytyksenä on, että hakija toimittaa maksuhakemuksen, johon sisältyvät investoinnin toteutuneet kustannukset. Tukea maksetaan enintään myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että maksettavan tuen määrä sitoumus-, sopimus- tai tukivuodelta on tuen saajaa ja yksittäistä tukea kohden vähintään 100 euroa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tuen maksamisen edellytyksistä. Tarkemmat säännökset tuen alarajan laskennassa käytettävistä perusteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

9 §

Sitoumuksen tai sopimuksen muuttamiseen ja voimassaoloon liittyvät edellytykset

Sitoumus tai sopimus voidaan siirtää, jos sen kohteena olevan maatilán tai muun alueen taikka eláinten omistus- tai hallintaoikeus luovutetaan sellaiselle taholle, joka täyttää kyseisen tuen saajaa koskevat edellytykset. Lisäksi sopimus voidaan edellä tarkoitetuilla ehdoilla siirtää sitoumuksen kohteena olevan maatilán osan tai muun alueen osan luovutuksen yhteydessä, jollei tuelle asetetuista tavoitteista muuta johdu. Sitoumus voidaan siirtää ainoastaan siinä tapauksessa, että sitoumuksen antaja luopuu maatalouden harjoittamisesta elinkeinona. Jos sitoumuksen kohteena oleva maatila jaetaan perinnönjaon, osituksen tai yhtymän purkautumisen yhteydessä, sitoumus voidaan siirtää maatilán osien omistajille. Sitoumuksen tai sopimuksen siirtämisestä on haettava 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen 10 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä.

Viljelijä voi luopua sitoumuksesta tai sopimuksesta kesken kauden, jos;

- 1) viljelijällä on todettu vakava sairaus;
- 2) viljelijä siirtyy eläkkeelle;
- 3) viljelijällä on todettu maatalouden harjoittamiseen liittyvä ammattitauti;
- 4) tukikelpoisen peltoalan hallinta menetetään kiinteistömuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitetun uusjaon yhteydessä tai muusta viljelijän vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta syystä, jota ei ole voitu ennakoida sitoumuksen tai sopimuksen antamishetkellä;
- 5) kysymyksessä on toimeenpanoasetuksen 44 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu tilanne; tai
- 6) luopumiseen on toimeenpanoasetuksen 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu syy.

Sitoumusta tai sopimusta voidaan muuttaa vähentämällä tai lisäämällä tukikelpoista alaa tai eläinmäärää. Muutoksena ei tällöin pidetä tukikelpoisen alan tai eläinmäärän vähenemistä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista syistä. Lisäksi käy-

tettävissä olevien varojen asettamisissa rajoissa voidaan hyväksyä muun kuin tukikelpoisen alan lisääminen sitoumukseen tai sopimukseen. Sopimus tai sen osa voidaan kesken sopimuskauden muuttaa toiseksi sopimukseksi tai siihen voidaan tehdä täsmennyksiä, jos tähän on sopimuksen tavoitteiden kannalta erityisiä syitä. Sopimuksen muuttamista toiseksi sopimukseksi tai sen täsmentämistä on haettava 13 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

Sitoumus tai sopimus raukeaa, jos viljelijälle on maksettu maatalouden luopumisen tukemisesta annetussa laissa (612/2006) tarkoitettua tukea, eikä sitoumusta tai sopimusta ole 1 momentissa tarkoitettulla tavalla siirretty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sitoumuksen tai sopimuksen siirtämisen ja muuttamisen sekä sitoumuksesta tai sopimuksesta luopumisen edellytyksistä.

10 §

Tuen alentaminen ja epääminen

Sitoumus tai sopimus voidaan jättää hyväksymättä tai tuki myöntämättä, jos tuen saamiseksi olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonetta tai tarkoitusta. Sitoumus tai sopimus voidaan jättää hyväksymättä, jos hakija on kesken sitoumus- tai sopimuskauden luopunut vastavasta sitoumuksesta tai sopimuksesta eikä luopumisesta ole kulunut kahta vuotta.

Tukea voidaan alentaa tai tuki voidaan jättää maksamatta, jos Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä edellyttää tai jos tuen saaja on jättänyt noudattamatta sitoumukseen tai sopimukseen perustuvia tuen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat tuen ehtoja koskevan lainmääräyksen vakavuus, laajuus sekä kesto.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tuen alentamisen ja epäämisen perusteista sekä tehtävän vähennyksen määrästä EY:n maaseutuasetuksen ja valvonta-asetuksen edellyttämässä laajuudessa.

11 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntävälle viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Viljelijän, tämän oikeudenomistajan tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun tahon on viipymättä ja viimeistään kymmenen työpäivän kuluessa ilmoitettava tuen myöntäneelle viranomaiselle sellaisesta tuen saajaa, sitoumusta tai sopimusta, maatilaa, kotieläintuotantoa, tuotantoeläimiä tai tuettavaa toimintaa koskevista olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen.

12 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Tuen saajan on säilytettävä tässä laissa tarkoitetun tuen ehtoihin liittyvät asiakirjat, muistiinpanot ja todistukset vähintään kolmen vuoden ajan sitoumus- ja sopimuskauden päättymisestä. Jos kyseessä on 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tuki, tuen saajan on säilytettävä vastaavat asiakirjat kolme vuotta tuen viimeisestä maksupäivästä.

13 §

Hakumenettely

Hakemus on toimitettava kirjallisesti sille 14 §:n 1 momentissa tarkoitetulle viranomaiselle, jonka toimialueella maatalan talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, hakemus on toimitettava sille 14 §:n 1 momentissa tarkoitetulle viranomaiselle, jonka alueella viljelijän kotipaikka sijaitsee. Edellä 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tukea koskeva hakemus on kuitenkin toimitettava sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka toimialueella ei-tuotannonollinen investointi toteutetaan. Jos hakija on 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu taho, maatalou-

den ympäristötuen erityistukea koskeva hakemus on toimitettava sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka toimialueella sopimuksen kohteena oleva alue tulee sijaitsemaan.

Postitse toimitettu hakemus tai muu tuen hakemiseen liittyvä asiakirja katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettuna viimeistään määräajan viimeisenä päivänä.

Maaseutuvirasto antaa määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, hakuajasta, hakemukseen, sitoumukseen tai sopimukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä, pinta-alan ja eläinmäärän ilmoittamisesta hakemuksessa, hakemusten teknisestä toimittamisesta viranomaisille sekä hakemusten vastaanottamisesta viranomaisissa.

14 §

Tuen myöntäminen

Sitoumuksen hyväksymisestä päättää kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuksen tekemisestä ja 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämisestä päättää työvoima- ja elinkeinokeskus.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen on hankittava alueellisen ympäristökeskuksen lausunto ennen 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämistä ja valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettyjen tapausten osalta ennen maatalouden ympäristötuen erityistukea koskevan sopimuksen tekemistä tai sopimuksen olemisesta muuttamisesta. Lausuntoa pyydetään tuen myöntämisen tai sopimuksen tekemisen tarkoituksenmukaisuudesta luonnonvarojen kestävä käytön ja ympäristön tilan kannalta. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi poiketa alueellisen ympäristökeskuksen lausunnosta ainoastaan erittäin painavasta syystä.

Ennen maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuksen tekemistä ja 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen myöntämistä työvoima- ja elinkeinokeskuksen on hankittava paikallisen toimintaryhmän lausunto valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettyjen tapausten

osalta. Lausuntoa pyydetään tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuudesta paikallisen suunnitelman tavoitteiden kannalta. Työvoima- ja elinkeinokeskus voi poiketa paikallisen toimintaryhmän lausunnosta ainoastaan erittäin perustellusta syystä.

Maaseutuvirasto antaa määräykset sitoumuksen tai sopimuksen tekemiseen ja tukien myöntämiseen käytettävistä lomakkeista sekä päätöskaavoista.

15 §

Tuen maksaminen

Tuen maksamisesta päättää tuen myöntänyt viranomainen. Viranomainen kokoaa maksuja koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen suorittamisesta.

Maaseutuvirasto antaa määräykset tuen maksamisessa käytettävistä lomakkeista ja päätöskaavoista, maksuaineiston käsittelystä, maksuta-voista ja maksujen kirjaamisesta.

16 §

Valvonta

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla sekä työvoima- ja elinkeinokeskuksella on oikeus tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia, tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia.

Jos tarkastuksen asianmukainen suorittaminen tätä edellyttää, 1 momentissa tarkoitettu viranomainen voi käyttää apuna lääninhallitusta ja alueellista ympäristökeskusta. Lisäksi viranomainen voi käyttää apuna ulkopuolista tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastusta koskevassa lainsäädännössä tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan tai tilintarkastusyhtei-

söön sovelletaan hallintolakia (434/2003), kieli- lakia (423/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki tarvittavat tili- ja muut asiakirjat, joilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä vastaavaa aineis- toa sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastusta suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, eläimet, viljelmät ja muut tuen kohteena olevat alueet, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastus- ta ei kuitenkaan saa tehdä kotirauhan piiriin kuu- luvissa tiloissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään lääninhallituksen ja alueellisen ympäristökeskuk- sen käyttämisestä apuna eri tukien valvonnassa. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tukiehtojen valvonnasta valvonta-asetuksen edellyttämässä laajuudessa sekä valvonnassa noudatettavasta menettelystä, perus- ja kasvu- lohkojen ulko- ja sisärajojen määrittämisestä ja mittaamenetelmästä, -tavasta ja -tarkkuudesta sekä toleranssista.

17 §

Tuen takaisinperintä

Virheellisesti tai perusteetta maksettu tuki on perittävä takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edelly- tykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 3) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vai- kuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 4) tuen saaja kieltäytyy avustamasta tarkas- tuksessa; tai

5) Euroopan yhteisön osaksi rahoittamia maa-seudun kehittämisen tukia koskeva Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä edellyttää.

Takaisinperittävälle määrälle laskettavasta korosta, takaisinperinnän suorittamisesta ja takaisinperittävän määrän korottamisesta säädetään tukitehtävälain 7 §:ssä.

Virheellisesti tai perusteetta maksetun tuen takaisinperinnästä tai sille laskettavan koron perinnästä voidaan kokonaan tai osaksi luopua, jos takaisinperinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi toimeenpanoasetuksen 47 artiklassa tarkoitettua syytä kohtuutonta.

Takaisinperinnästä päättää tuen myöntänyt viranomainen. Takaisinperinnästä tai korkojen perinnästä luopumisesta päättää kuitenkin Maaseutuvirasto. Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun tuen myöntänyt viranomainen sai tiedon takaisinperinnän perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta. Takaisinperinnän suorittamisesta vastaa Maaseutuvirasto.

18 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä eräissä tilanteissa

Eläinten hyvinvoinnin tuen maksatus on keskeytettävä, jos tuen saajan maatilalla on tehty tuotantoeläimiä koskeva valvonta tai muu valvonta, jonka seurauksena on aloitettu eläinsuojeluviranomaisen aloitteesta rikoslain 17 luvun 14 tai 15 §:n mukaista rikosta tai eläinsuojelulain 54 §:n mukaista rikkomusta koskeva syyteharkinta.

Jos tuen saaja tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu jostain rikoslain 17 luvun 14 tai 15 §:n mukaisesta rikoksesta eikä tuen saajaa tai edellä tarkoitettua perheenjäsentä ole samalla määrätty rikoslain 17 luvun 23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon, eläinten hyvinvoinnin tuki on perittävä takaisin tai tukea ei makseta siltä kalenterivuodelta, jonka aikana teko on valvonnassa todettu ja jonka seurauksena on aloitettu 1 momentissa tarkoitettu syyteharkinta.

Jos tuen saaja tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu jostain rikoslain 17 luvun 14 tai 15 §:n mukaisesta rikoksesta tai eläinsuojelulain 54 §:n mukaisesta rikkomuksesta sekä samalla määrätty rikoslain 17 luvun 23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon, eläinten hyvinvoinnin tuki on perittävä takaisin tai tukea ei makseta siitä kalenterivuodesta alkaen, jonka aikana teko on valvonnassa todettu ja jonka seurauksena on aloitettu 1 momentissa tarkoitettu syyteharkinta, eläintenpitokiellon voimassaoloajan päättymiseen saakka.

19 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Maaseutuvirastolla, työvoima- ja elinkeinokeskuksella sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liiketäi ammattitoimintaa tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat tukea koskevan asian käsittelemiseksi välttämättömiä. Valvontaa suorittavien viranomaisten palveluksessa olevien henkilöiden ja valtuutettujen tarkastajien oikeudesta saada tukeen liittyviä asiakirjoja ja tietoja on voimassa, mitä Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:ssä säädetään.

Salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten sekä syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

Tämän lain täytäntöönpanoon osallistuvalla viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle edelleen Euroopan yhteisön asianomaisille toimielimille luovutettavaksi muutoin salassa pidettävä tieto, joka on tarpeen valvot-

taessa, että Euroopan yhteisön lainsäädäntöä on noudatettu.

20 §

Päätöksen tiedoksianto

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen sekä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

21 §

Päätöksen maksuttomuus

Sitoumuksen hyväksymistä, sopimuksen tekemistä, tuen myöntämistä, tuen maksamista ja takaisinperintää koskeva kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tai työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen oikaisuvaatimukseen antamasta päätöksestä peritään kuitenkin valtion maksuperustelaissa (150/1992) tarkoitettu maksu siten kuin siitä erikseen säädetään.

22 §

Tekninen apu

Teknisen avun käyttämisestä tässä laissa tarkoitetun tuen toimeenpanoon on voimassa, mitä teknisen avun käyttämisestä maaseudun kehittämiseen myönnettävien tukien toimeenpanoon muualla laissa tai sen nojalla säädetään.

23 §

Viranomaisten välinen yhteistyö

Maatalouden ympäristötuen ja 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tuen täytäntöönpanossa maa- ja metsätalousministeriö toimii yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.

Jos kysymys on yksittäistapauksia koskevista tuen valvontaan ja takaisinperintään liittyvistä tehtävistä, valtion viranomaiset ovat velvolliset

avustamaan maa- ja metsätalousministeriötä ja niiden alaisia viranomaisia korvauksetta.

24 §

Muutoksenhaku

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätökseen haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus työvoima- ja elinkeinokeskukselle 30 päivän kuluessa siitä päivästä, kun valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Toimivaltainen työvoima- ja elinkeinokeskus on se, jonka alueella maatala tai sen pääosa sijaitsee. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen tämän lain nojalla tekemään oikaisupäätökseen tai muuhun päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinon valituslautakuntaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valituskirjelmä tai oikaisuvaatimus voidaan toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen haetaan muutosta. Viranomaisen on toimitettava valituskirjelmä tai oikaisuvaatimus sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuviranomaiselle.

Maaseutuelinkeinon valituslautakunnan antamaan päätökseen asiassa, joka koskee tässä laissa tarkoitetun tuen maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoin maaseutuelinkeinon valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

26 §

Maaseutuvirastoa koskeva siirtymäsäännös

Tässä laissa Maaseutuvirastolle säädettyä toimivaltaa käyttää Maaseutuviraston perustami-

seen saakka maa- ja metsätalousministeriö. Asioista, joista Maaseutuvirasto antaa tämän lain mukaan määräyksiä, voidaan ennen Maaseutuviraston perustamista säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2006
